

vo*ING* belang

*Hans Zuidema voorzitter
Verantwoordingsorgaan PFI*

**“Ik zet de
boel graag
een beetje
op scherp”**

“Commissie SEB is een soort ombudsman”

Scheidend voorzitter Jan Hoogvliet blikt terug

**Ineke de Wildt
is raadslid en
woonachtig
in Frankrijk**

8

**De nieuwe
wereld van
schoffelen,
hakken en
wieden van
Ben Nederstigt**

16

van de voorzitter

Ontwikkelingen gaan steeds sneller

In Las Vegas was in oktober een belangrijk congres, Money 20/20, voor de financiële wereld. Gaan de digitale grootmachten Google, Apple en Amazon met hun enorme reserves met open platformen de traditionele banken aanvallen of zijn dat de financiële start-ups die vaak één ding briljant kunnen? Of misschien wel een combinatie van beide? Volgens het toonaangevende onderzoeksbureau Gartner denkt de financiële sector dat het allemaal wel los zal lopen, de financiële whizzkids weten daarentegen zeker dat de financiële dienstverlening helemaal op zijn kop gezet wordt. Er verandert de komende vijf jaar meer dan in tientallen jaren daarvoor, zo is hun voorspelling.

Wat heeft dit nu met VO-ING te maken, zult u denken? Ook wij hebben hier nu al indirect mee te maken. Deze veranderingen hebben hun effecten op de arbeidsmarkt. De competenties die medewerkers moeten hebben veranderen in razendsnel tempo. De tijd van langjarige dienstverbanden lijkt definitief voorbij. Hoeveel van onze nieuwe leden hebben als laatste werkgever ING Bank? Van de nieuwe leden die zich dit jaar hebben aangemeld was 85% jonger dan 65 jaar en 15% gepensioneerd. Met deze vragen hebben wij ons ook op onze bosdag beziggehouden. Wij hebben een steeds groter wordende groep leden die nog actief is op de arbeidsmarkt als werknemer of zzp'er. Ook is er een groep oud-collega's die met succes een eigen bedrijf is gestart en zelfs werknemers zoekt. Door al deze onzekerheden willen wij onze financiële buffers versterken en de contributie die al jaren 21 euro is volgend jaar verhogen naar 25. Ook de communicatie met onze leden willen we aanpassen. Wij willen frequenter en sneller met onze leden communiceren. En tegelijkertijd willen we ook op druk- en verzendkosten besparen want dat is al 10% van onze begroting. Ons kwartaalmagazine willen we in de loop van volgend jaar dan ook digitaal aanbieden.

Een deel van onze oudere leden heeft geen internet, natuurlijk laten wij die niet in de kou staan. Voor deze groep leden blijft VO-ING Belang, misschien in een wat minder glossy opmaak, op de reguliere manier in de brievenbus vallen.

Wat ook blijft zijn onze tientallen jaarlijkse bijeenkomsten over kunst, natuur, cultuur, architectuur en natuurlijk om oud-collega's terug te zien. Veel van deze bijeenkomsten zijn het afgelopen jaar heel druk bezocht en voorzien in een grote behoefte. Zo proberen wij als vrijwilligersorganisatie te behouden waar we succesvol in zijn en alvast voor te sorteren op de toekomst.

Ten slotte willen we in het voorjaar 2018 weer een echte oud-ING-Bankmedewerkerdag organiseren. Het programma is nog niet bekend, maar onze verwachtingen zijn hooggespannen.

Age Knossen
Voorzitter

Inhoud:

3 KORT NIEUWS

› *Aanpassing contributie*

4 INTERVIEW

*Scheidend SEB-voorzitter
Jan Hoogvliet blikt terug*

6 EVENEMENTEN

- › *Verslag uit Noord van het bezoek aan Bourtange*
- › *Op de Zeelandse dijk*
- › *Culturele middag in Lelystad*

8 MIJN DRIVE

› *In gesprek met Ineke de Wildt, raadslid van rayon Zuid, woonachtig in Frankrijk*

9 UW BELANG

- › *Hans Zuidema, voorzitter van het Verantwoordingsorgaan van PFI*
- › *Oproep: kandidaten voor het Verantwoordingsorgaan PFI*
- › *ONVZ helpt en inspireert bij een goed en gezond leven*

De redactie wenst u prettige feestdagen

Scheidend voorzitter Jan Hoogvliet blikt terug

"Commissie SEB is een soort ombudsman"

INTERVIEW 4

› Zorg voor een naaste of bekende?

Zilveren Kruis helpt

14 UIT HET ARCHIEF

› Zand erover... Bedrukte vloei-bladen van ING

15 VERENIGINGSNIEUWS

› Nieuwe en overleden leden

› Leden in Verbinding naar Bakkum

16 MIJN CREATIE

› Het nieuwe leven met schoffelen en wieden van Ben Nederstigt

Aanpassing contributie

VO-ING is een laagdrempelige organisatie die veel voor haar leden probeert te doen. Wij zijn maximaal vertegenwoordigd, samen met VO-NN, in het bestuur en het Verantwoordingsorgaan (VO) van het Pensioenfonds ING (PFI). Wij proberen daarvoor de meest deskundige leden af te vaardigen. PFI is een van de best presterende pensioenfondsen van Nederland. Ook zijn wij zeer actief in het proberen te sluiten van arrangementen en loyaliteitsprogramma's voor bankproducten en schade- en zorgverzekeringen. Ook de ontwikkelingen op het gebied van wonen, zorg en welzijn volgen we nauwgezet. Daarnaast organiseren wij tientallen bijeenkomsten per jaar die gericht zijn op kunst, natuur, cultuur e.d. of op persoonlijke ontwikkeling en netwerken. Bij al deze bijeenkomsten spelen het hernieuwen van contacten met oud-collega's en de ontspanning natuurlijk een grote rol. Voor al deze bijeenkomsten vragen wij een eigen bijdrage van de deelnemers.

Toch zien we dat er de laatste jaren meer spanning op onze begroting komt. De belangenbehartiging voor leden, de landelijke en regionale bijeenkomsten die we organiseren, de ambities die we hebben (bijvoorbeeld een ingrijpende aanpassing van onze website) kosten steeds meer geld. Onze contributie van 21 euro per jaar is daarentegen al jarenlang dezelfde.

Gezien het aanbod wat onze leden krijgen in relatie tot de relatief lage contributie is de Ledenraad in oktober akkoord gegaan met een verhoging naar 25 euro ingaande volgend jaar. *Bestuur VO-ING*

Colofon: Geef uw eventuele wijziging van adres of emailadres tijdig door aan het secretariaat: info@vo-ing.nl.

Uitgever

Stichting Bovom, Paul Barten.

Kernredactie

Jacqueline Alders, Paul Barten, Willem Jan van Munster, Hans Nijemanting, Ewald Wagenaar, Gerard van Weerdhuizen.

Vormgeving

BADE Creatieve Communicatie

Productie

Graphic Support

Redactieadres

Administratie VO-ING, Gerard van Weerdhuizen, Postbus 499, 1400 AL Bussum, e-mail: info@vo-ing.nl. Actueel nieuws over de VO-ING is te vinden op de website www.vo-ing.nl.

Ledeninformatie

Voor vragen over het lidmaatschap, de collectieve belangenbehartiging op het gebied van pensioenen en op sociaal terrein of om een adreswijziging doorgeven, neemt u contact op met de administratie. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden teksten in te korten.

Contact

Postbus 499
1400 AL Bussum
telefoon 035 631 21 65
email info@vo-ing.nl
rek nr. NL40INGB0007368487
www.vo-ing.nl

© VO-ING, Bussum, 2017.

Jan Hoogvliet:
**“Zorg voor elkaar
 en de ander,
 dat zat er al jong
 bij me in.”**

*Scheidend voorzitter
 Jan Hoogvliet blikt terug*

“Commissie SEB is een soort ombudsman”

Na elf jaar vindt commissievoorzitter Jan Hoogvliet (71) het welletjes en gaat hij meer reizen, zingen, het rustiger aan doen, naast het gidsen in de monumentale kerk in Strijen. Met hem heeft de commissie Sociaal Economische Belangen (SEB) nog tot het eind van dit jaar een veelzijdige persoonlijkheid waaraan vooral zijn vriendelijkheid opvalt. Een gesprek met een bijzonder aimabel mens.

In maart 2007 startte Jan als lid van de commissie SEB. Sinds 2013 is hij er voorzitter van. Wat er is gebeurd in die tijd? Jan: “Als verenigingscommissie zijn we professioneler geworden. Dat was noodzakelijk omdat de houding van ING naar oud-werknemers, mede door de financiële crisis, van een welwillende veranderde in een scherp calculerende, afstandelijke werkgever. Een van de belangrijkste kwesties in dat proces was ons protest tegen het afschaffen van de werkgeversbijdrage van ING aan de premie voor de ziektekostenverzekering. Er werd gepensioneerd

een afkoopbedrag geboden dat wij ontoereikend vonden. Na akkoord van de leden zijn we gaan procederen tegen ING. We zijn zelfs nog in hoger beroep gegaan. Maar we verloren. Op gronden waarvan ik nog nijdig kan worden”, zegt Jan met opnieuw het heilige vuur van de verontwaardiging in de ogen.

Niet eerlijk?

“ING stelde zich op het standpunt dat door de invoering van de zorgverzekeringswet per januari 2006 zij niet meer gehouden was de betaling van deze bijdrage voort te zetten. De rechters,

misschien omdat ING het in die tijd zeer moeilijk had, gingen in dit standpunt mee en vonden de afkoopregeling van ING meer dan redelijk. Wij stonden op het principiële standpunt dat de ING een garantie had gegeven en die gewoon moest nakomen.”

Een teleurstellend hoogtepunt...?

“Ja, maar we hebben als commissie hierdoor wel een professionaliseringslag gemaakt en veel nieuwe mensen ontmoet en nuttige contacten opgedaan in de sfeer van belangenbehartiging.”

Nog even: wat zijn de belangrijkste taken van de commissie SEB?

"Allereerst het behoud van personeelsfaciliteiten, waaronder de kortingen op de hypotheek. Veel regelingen zijn in de loop van de tijd verlaagd of afgebouwd. Daardoor hebben we met name op verzekeringsgebied naar alternatieven gezocht. We zijn er in geslaagd onze leden via externe partijen een alternatief schadeverzekeringspakket en een ziektekostenverzekering aan te bieden. Op de tweede plaats zorgen wij ervoor dat de wegwijzer, waar onze leden alles kunnen vinden over de personeelsfaciliteiten, in overleg met onze contactpersonen bij ING en NN up-to-date blijft. Ten derde: leden informeren over zaken die met zorg en welzijn te maken hebben zoals mantelzorg en de Wmo, en de belangrijke fiscale en sociale wetswijzigingen. Verder participeert de commissie in de NVOG, de koepelorganisatie voor belangenbehartiging van gepensioneerden."

Wat vraagt het meeste tijd?

"We krijgen zo'n 150 klachten en vragen van leden per jaar. De beantwoording daarvan vraagt naast de reguliere werkzaamheden veel tijd. Want achter een eenvoudige vraag kan van alles tevoorschijn komen. De commissie is als een soort ombudsman. Maar ook klankbord, praatpaal én adviseur. De antwoorden van veel vragen kunnen worden gevonden bij de wegwijzer op de sites van de verenigingen. Maar meestal beantwoorden we ze persoonlijk per telefoon, per brief of e-mail."

Je maakt zo'n vriendelijke indruk...

"Als oudste groeide ik op in een tuindersgezin. Ik was voorbestemd mijn vader op te volgen maar ik ging toch een andere weg. De liefde voor de natuur en de harmonie spelen daarbij samen met mijn christelijke achtergrond – 'heb uw naaste lief' – misschien een rol. Welke kerk? PKN, Hervormd, de confessionelen, de 'lichte' kant. Zorg voor elkaar en de ander, dat zat er al jong bij me in. Ik heb veel kerkwerk gedaan onder meer als diaken en scriba. Ik ga nog iedere zondag één keer naar de kerk."

En hoe kwam je in het verzekeringsbedrijf?

"Het plan was om het bedrijf over te nemen. Na mijn middelbare school ben ik dan ook naar de middelbare tuin-

bouwschool gegaan. Maar tijdens deze opleiding die ik vroegtijdig hebt beëindigd, en vooral tijdens mijn diensttijd, kwam ik erachter dat mijn mogelijkheden en capaciteiten toch elders lagen. Ingegeven door de onteigening van de tuinderij ben ik na mijn diensttijd in 1968 gaan werken bij Holland in Dordrecht als acceptant motorrijtuigverzekeringen. In 1975 maakte ik de overstap naar RVS als schade-correspondent Verbazend hoe anders mijn leven als tuinder zou zijn geweest. In ieder geval niet zo'n goed pensioen..."

Een echte 'schademan' gebleven?

"Ik groeide door naar leidinggevende posities in het schadebedrijf: teamleider, afdelingshoofd en sectorleider. Ik heb ook leiding gegeven aan de sector Marketing en Publiciteit en Buitendienstzaken en het Hypotheekbedrijf van RVS. En mijn laatste functies waren sectorleider Schadeverzekerings, het Klantcontactcenter – het callcenter - en directeur Productmanagement Schade en Hypotheken. Ja, ik ben een echte schademan, maar wel eentje die niet vastzat aan een bepaalde branche en graag zijn horizon verbreedde. Op mijn 59e ging ik met pensioen."

Welk stukje vond je het leukst?

"Toen ik leiding ging geven in het schadebedrijf van RVS. Inclusief de periode van de overname door NN. Er waren veel veranderingen. Er gebeurde heel veel: samenwerking met andere bedrijfsonderdelen, systemen die gekoppeld moesten worden. En dat herhaalde zich door de fusie met Victoria Vesta."

Twee dagen per week vrij dus straks. Wat ga je ermee doen?

"Meer reizen met mijn vrouw. Na mijn pensionering moesten we vaststellen dat we 'nog steeds met de agenda leefden'. Nu gaan we meer samen doen. Wandelen in de Alpenlanden. Af en toe luieren in warmere streken, zoals Tenerife. We zitten op een reiskoor. Daarvoor gaan we met mensen uit o.a. de Hoeksche Waard zingen in kerken door Europa: we waren al in Wenen, Boedapest en onder meer Praag met een religieus en niet-religieus repertoire. Ik heb al het nodige afgestoten: voorzitterschap van het CDA in mijn woonplaats Strijen, bestuurslid van het dorpshuis en voorzitter van het schoolbestuur."

Jan Hoogvliet (71) getrouwd, twee kinderen en zes kleinkinderen werkte van 1975 tot 2005 voor RVS als 'schademan', zoals hij het zelf noemt. Van schadecorrespondent autoschade, tot sectorleider van het Schadebedrijf, Marketing, Hypotheken en het Klantcontactcentrum of callcenter. Op zijn 59e ging hij als directeur Productmanagement Schade en Hypotheken met pensioen.

Jan reist graag en zingt in een koor. Hij is gids in de monumentale kerk in zijn woonplaats Strijen. Dit jaar ontving Jan een koninklijke onderscheiding voor zijn bijdragen aan de samenleving.

Hoe zit dat met je gidswerk?

"Dat blijf ik voorlopig ook doen. Het Oudheidkundig Museum Strijen is gevestigd in een oude dorpsmederij waar de geschiedenis van het dorp zichtbaar wordt gemaakt en vanwaar rondleidingen worden gehouden. Die rondleiding gaat ook door de Grote of Sint Lambertuskerk, een voorheen katholieke kruiskerk. Busladingen vol. Ik verzorg daar de rondleiding in de kerk."

En je opvolger?

"De huidige vice-voorzitter van de commissie SEB Frans de Jager neemt het begin januari 2018 van me over. Hij is een echte HR-man. Hij heeft zich inmiddels alle facetten van de SEB-werkzaamheden eigengemaakt en als vicevoorzitter al veel ervaring opgedaan." (Ewald Wagenaar)

Met 'Noord' naar een nooit ingenomen vesting en varende paleizen

Luxueuze oceaaneuzen van dichtbij.

Op een ochtend in begin september vertrokken 50 VO-ING'ers vanaf verschillende opstapplaatsen in een antieke zwenkbus naar het aan de Duitse grens gelegen vestingplaatsje Bourtagne. Niet toevallig ook de geboorteplaats van ledenraadslid Bé Scholte. Hij herinnerde zich dat dit kleine dorp vroeger een uitgebreide middenstand kende die de hele omgeving van leeftocht voorzag. De vesting werd in de 70'er en 80'er jaren in oude glorie hersteld. Omdat de vesting strategisch op een zandrug (tange) tussen de moerassen was gelegen, sloot ze de toegang tot Groningen af en werd ook nooit ingenomen. In restaurant 's Lands Huys kregen we een stevige lunch voorgeschoteld. Daarna konden de deelnemers hun gang gaan in Bourtagne. Wel kwam de paraplu

eraan te pas, vanwege de toenemende regenval.

Vanuit Bourtagne werd de grens gepasseerd en koers gezet naar de Meyer werf in Papenburg. Bij aankomst op de scheepswerf zagen we het laatst gebouwde cruiseschip liggen. Binnengekomen werden we in groepen opgedeeld en kregen we een video te zien over de geschiedenis en ontwikkeling van de werf. Van houten schepen naar luxueuze oceaaneuzen. Na de video en een rondleiding langs modellen van eerder door de werf opgeleverde schepen konden we zien hoe in de giganti-

sche assemblagehal aan de bouw van een cruiseschip wordt gewerkt. Voorgefabriceerde compartimenten worden met enorme op rails rijdende kranen aan elkaar gezet. Optimaal technisch vernuft waarmee Meyer de Aziatische concurrentie achter zich laat. Het nu in aanbouw zijnde cruiseschip zal als eerste op LPG varen. Weliswaar nog steeds fossiel, maar vele malen vriendelijker voor het milieu dan stookolie. Onder de indruk verlieten de deelnemers de werf

om in restaurant 'De Olle Rheen' met een uitgebreid warm buffet afscheid van deze interessante en mooie dag te nemen.

(Tekst: Dik van Vliet. Foto's: Rob Mooyen)

Bourtange: de vestingstad die nooit werd ingenomen.

Over Zeeuwse Zilte Zaligheden...

Veel belangstelling was er voor de dagtocht Zeeland; een gevarieerd aanbod van leden uit Noord-Brabant, Limburg, Zeeland, Zuid- en Noord-Holland en zelfs Flevoland meldde zich bij het ontmoetingspunt in Bergen op Zoom. Per touringcar ging de reis naar het Watersnoodmuseum. Reisleider Cees Steenbakker vertelde onderweg veel wetenswaardigheden over Zeeland. In het museum gaf een gids uitleg en werd in een aparte zaal – een voormalig

caisson die indertijd werd afgezonken om Zeeland tegen het zeewater te beschermen – een film vertoond. Voor de zestig deelnemers aan de dagtrip was er daardoor niet al te veel tijd over om het museum verder te bezoeken. Maar alles bij elkaar was het zeer indrukwekkend. Een veel gehoorde opmerking was "hier komen we nog een keer terug". Je kunt er rustig een dag vertoeven. Daarna volgde een heerlijke lunch bij

Culturele middag voor Oost in Lelystad

Op 10 oktober organiseerde rayon Oost een goede en nuttige middag. Om 13:30 werden we verwelkomd in Theater de Kubus in Lelystad met live pianomuziek en een drankje naar keuze. In de theaterzaal vond een middagvullend programma plaats. Het begon met een voorstelling over het Rijksmuseum in Amsterdam met een accent op de Nachtwacht. Docenten traden op met een fluit, harp en een piano en acteurs deden de presentatie.

Vervolgens nam Meta Jacobs het woord. Zij is oud-wethouder gemeente Lelystad en vicevoorzitter Raad van toezicht van Patiënten Federatie Nederland. Ze praatte ons helemaal bij met een heldere en goede presentatie over ouderenzorg. Vele aanwezigen stelden haar vragen. Haar presentatie is ook verspreid onder alle aanwezigen. Heel fascinerend was ook hoe jongeren uit Lelystad diverse dansen voor ons uitvoerden. Met veel enthousiasme deden ze hun uiterste best en dit werd ook door ons allen gewaardeerd. Hoogtepunt was ongetwijfeld een optreden van de pianist Ramon van Engelenhoven. Pas 22 jaar en nu al diverse internationale prijzen. Een bijzondere aangename verrassing hem bezig te zien en vooral te horen achter de vleugel.

Pianist Ramon van Engelenhoven (22 jaar) won al diverse internationale prijzen.

Maar wijzelf moesten ook in actie komen. Een pianist gaf ons de teksten van vele bekende Nederlandse muzieknummers zoals het bekende Dorp van Wim Sonneveld. We ontkwamen er niet aan deze nummers naar hartelust mee te zingen. Afsluitend gingen we naar wereld-

restaurant Tasty Wok in Lelystad, waar we met z'n allen heerlijk van alles konden eten en drinken. Uit de diverse dankbetuigingen trokken de organisatoren de conclusie dat deelnemers de dag als geslaagd beschouwden. *(Claas Veldhoven)*

Een zilte lunch op de Grevelingendam.

restaurant Grevelingen op de gelijknamige dam. Na een rondje over eiland Schouwen kregen de bezoekers bij Wijnhoeve De Kleine Schorre uitleg over

alles rond en over de wijngaard en het ontstaan ervan. Er werden drie heerlijke wijnen geproefd onder het genot van aangepaste amuses als kreeft, krab, gar-

nalen en in Zeeland gekweekt zeevier. Vlak voor het vertrek terug werd er flink ingekocht in het winkeltje. De weg terug ging over de Philipsdam naar Bergen op Zoom met, natuurlijk, Cees weer in de rol van reisleader. De deelnemers complimenteerden de organisatoren na afloop die tevreden op een meer dan geslaagde dag terug kunnen kijken. Zeker voor herhaling vatbaar! *(Rob Pieters)*

Ineke de Wildt raadslid van rayon Zuid, woonachtig in Frankrijk

‘Trainen voor twee kilometer zwemmen’

Ineke de Wildt is het enige raadslid dat in het buitenland woont. Toch is ze van daaruit volop actief als raadslid voor rayon Zuid (Zeeland, Noord-Brabant en Limburg).

Met e-mail en sociale media vormen landsgrenzen allang geen belemmeringen meer om als volwaardig lid bestuursactiviteiten te organiseren of daaraan deel te nemen. Ongeveer vijf jaar woont Ineke de Wildt met haar Vlaamse partner niet ver over de Belgische grens in Frankrijk. Het land dat beelden oproept van zonnige vakanties en een bourgondische levensstijl. Veel Nederlanders hebben zich er gehuisvest, zijn bijvoorbeeld een bedrijf als bed and breakfast begonnen of hebben daar een tweede woning gevonden. En natuurlijk is Frankrijk als vakantieoord ook onder Nederlanders erg populair.

Acquisitie

Ineke heeft nog niet lang geleden een grote verhuizing achter de rug. Daardoor stond aandacht voor VO-ING op een lager pitje. Maar nu kan ze met trots haar eerste grote activiteit presenteren: een dagtocht in Zeeland die zij samen met Rob Pieters heeft georganiseerd. Een evenement met veel aandacht voor de Zeeuwse historie, een bezoek aan het Watersnoodmuseum en, hoe kan het anders, genieten van Zeeuwse Zilte Zaligheden, zoals mosselen, kreeft, zeekraal en platvis. Een mooie gelegenheid ook, om zoals Ineke het noemt, ‘acquisitie te plegen’: leden interesseren voor de ledenraad VO-ING namens rayon Zuid. Daar waren al wat handjes nodig, maar zeker sinds Pieter Pouwels deel uitmaakt van het bestuur

van de vereniging zit de afdeling om nieuwe leden verlegen.

Carrière

Ineke begon bij WestlandUtrecht Hypotheekbank aan het Buitenhof in Den Haag. Daarna werkte ze bij ING Barings, de bank die twaalf jaar geleden in twee delen werd verkocht. Het verhaal is bekend: speculatieve transacties van een eigen effectenhandelaar leidden de prestigieuze Engelse Barings Bank in 1995 naar de ondergang. ING Bank nam de bank over en zette zich daarmee op de wereldkaart. Daarna werkte Ineke tien jaar lang in de praktijk van haar echtgenoot, een Vlaming die in Goes zijn praktijk had alvorens zich in Frankrijk te vestigen. In de omgang ervaart Ineke de eigenschap waar Fransen bekend om staan: chauvinisme. Zij praten niet over hun privéleven maar zijn daarentegen zeer gesteld op goede vrienden en familie. En dat meer in de *campagne*, het platteland waar Ineke woont, dan in het multiculturele Parijs, zo is haar ervaring. Niettemin is deze Franse karaktertrek voor Ineke en haar partner reden zich in dit land te settelen.

Française

Of zij zich al meer Française is gaan voelen dan Nederlandse vindt zij een moeilijke vraag om te beantwoorden. Zij heeft totaal geen heimwee naar Nederland. Nog steeds studeert Ineke

**Ineke de Wildt:
... geen heimwee
naar Nederland.**

Frans. Dat doet zij bij Alliance Française in Parijs. Het is haar wens om volgend jaar een tweede paspoort te hebben. Aanvankelijk onderhield ze contacten met andere Nederlanders in haar omgeving maar daar is zij mee gestopt. Ze heeft gekozen om meer om te gaan met *entretiens*, buitenlanders van verschillende nationaliteiten. Het wel en wee in Nederland volgt zij via het internet ‘s avonds voor het slapen gaan, als ‘slaapmutsje’, zegt Ineke.

Zwemmen

Behalve haar hobby bridgen – onlangs gaf ze een interview in een Franse krant – is Ineke een verwoed sporter: vrijwel dagelijks zit ze op de crossfiets voor een toer door de omgeving of gaat ze een flink eind hardlopen. Maar ook zwemmen doet ze graag. Momenteel is zij onder begeleiding van een student sportopleiding intensief aan het trainen voor een afstand van twee heuse kilometers in het Lac de Bairon. Het meer ligt op een afstand van vijftwintig kilometer van het dorp waar Ineke woont. Opmerkelijk genoeg is deze zwemafstand vaker door Nederlanders bedwongen. Ineke voegt zich daar nu bij. Een echte bezige bij is zij, want naast het Frans volgt Ineke ook nog Engels, specifiek over onderwerpen als Engelse politiek en economie. Maar binding met Nederland zal zij behouden, was het alleen als raadslid voor rayon Zuid. (Hans Nijemanting)

Interview

› Hans Zuidema,
voorzitter van het
Verantwoordings-
orgaan van PFI

9

› Kandidaten voor het Verantwoordingsorgaan PFI
› ONVZ helpt en inspireert bij een goed en
gezond leven
› Zorg voor een naaste of bekende?
Zilveren Kruis helpt

11

Interview

“Ik zet de boel graag een beetje op scherp”

Hans Zuidema is voorzitter van het Verantwoordingsorgaan van Pensioenfonds ING

Als voormalige plattelandsarts zat Hans Zuidema (69) op een dag aan tafel met de directie van ING. In de rol van voorzitter van de Centrale Ondernemingsraad (COR) maakte hij het Ewald Kist en later Michel Tilmant niet altijd gemakkelijk. “Ik houd er wel van om af en toe het vuurtje op te stoken. Als het maar geen bosbranden worden. Ik zet de boel graag een beetje op scherp.” Een ontmoeting met de voorzitter van het Verantwoordingsorgaan van Pensioenfonds ING (PFI).

**Voorzitter
Verantwoordings-
orgaan Hans Zuidema:**
“Een rol in het VO
brengt veel
verantwoordelijkheid
met zich mee. Dat
vraagt om bezieling
en motivatie.”

Ruim zeventien jaar was Hans Zuidema huisarts toen de verzaaging optrad: "Ik had alles al tig keer voorbij zien komen en ik kreeg moeite met de onregelmatige werktijden. Toen kwam de kans om bij Movir te werken: ik werd er medisch adviseur. We begeleidden er vrijgevestigden, academische beroepsbeoefenaars die arbeidsongeschikt waren geworden, een boeiende populatie. Toen Movir eind jaren 90 bij NN kwam zat ik in de Centrale Ondernemingsraad, eerst als toehoorder, later als volwaardig lid en gekozen voorzitter. Een fantastische tijd! Je zat toen bij de internationale board aan tafel. Er werden door de directie besluiten genomen waarmee we het soms niet eens waren. Op advies van Arie van der Zwan hebben we dat op een gegeven moment op papier gezet. Daarop werd door de directie zo ongeveer de stormvlag gehesen en werd er wel geluisterd. Beloningen gingen weliswaar toch omhoog maar het onderwerp stond op eens 'overal' op de agenda. De directie lag ineens maatschappelijk onder een vergrootglas."

Wat is de rode draad van je loopbaan?

"Bij mij staat de medemenselijkheid centraal. Het is mijn levensvisie: geïnteresseerd zijn in mijn medemens. Van jongs af aan wilde ik dokter worden. Mensen helpen. In het dorp waar ik als arts terechtkwam, stond ik dicht bij de mensen. Geen spelletjes, heel direct zei men me gewoon wat ze ervan vonden."

Dat gaat in organisaties wel eens anders...

"In de COR werden ook wel eens spelletjes gespeeld. Maar als arts had ik al een zesde zintuig voor als iets niet klopte bij een patiënt. Dan ging ik doorvragen. Ik heb ervaren dat je niet altijd direct moet geloven wat iemand zegt. Ik voel soms dat er iets leeft. Ook in het VO zijn mensen het niet altijd met elkaar eens. Het is de uitdaging er toch samen uit te komen. De kunst is dan – arts zijn helpt me daarbij – om alert én ad rem te zijn. Een beetje spanning vind ik ook wel leuk. Maar niet escaleren."

Voorbeeld?

"In 2014 – ik was net voorzitter – kwam er een adviesaanvraag van het toenmalige PFI-bestuur over de eventuele splitsing van het pensioenfonds. Het VO vond dat geen goed idee. Er waren geen doorslaggevende onderzoeken of gegevens waaruit bleek dat een splitsing goed zou zijn voor al onze deelnemers. Het PFI-bestuur wilde splitsen en wij besloten daarop met een negatief advies te komen. Pittige discussies. Er dreigde een gang naar de Ondernemingskamer. Uiteindelijk is het bestuursbesluit niet uitgevoerd."

Waar is het VO goed voor?

"In het VO zijn gepensioneerden, actieve werknemers en de twee werkgevers vertegenwoordigd. Het VO is een wettelijk orgaan en onderdeel van het pensioenfonds. Het VO heeft een aantal adviesrechten en het bestuur legt verantwoording af aan het VO over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. We moeten er samen al lerend uitkomen. We hebben een prima relatie, goed overleg, helder, duidelijk,

Hans Zuidema (69) is arts en hij werd bij Movir medisch adviseur, kwam in de COR van ING Group. Sinds 2014 zit hij in het Verantwoordingsorgaan van PFI. Hans is getrouwd, heeft twee dochters, een zoon en vier kleinkinderen. Vanuit hun vakantieappartement in Oostenrijk gaan ze graag wandelen en skiën. "We zijn natuurmensen". Hans zet zich ook in als bestuurslid van het pensioenfonds voor artsen en voor Sparrenrijk, een stichting die zich inzet voor het behoud van de biodiversiteit van de bossen op de Utrechtse Heuvelrug.

transparant en open. Heel werkbaar dus.”

Spiedend oog?

“Ja, maar het moet ook niet té goed gaan. We moeten ons wel bewust zijn en (blijven) van de feitelijke rolverdeling en we moeten niet op de bestuurdersstoel gaan zitten. We mogen ons niet in slaap laten sussen. Voor de zelfevaluatie van het PFI-bestuur gebruikt het bestuur de input van het VO. Geen vijanden worden, geen vriendjes worden. Kritisch blijven. Niemand neemt dat persoonlijk.”

Speelt er momenteel iets?

“Vooral de vraag hoe geven we vorm aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Er gaan zo’n 500 mensen per jaar uit dit gesloten fonds. Verder is er een riant dekkinggraad. Hoe gaat het fonds daarmee om in de toekomst? Wettelijk mag het fonds niet zomaar extra indexeren. Het fonds belegt redelijk defensief en ontwikkelt daarvoor een visie. Wat moet er over twintig jaar gebeuren zonder iemands rechten negatief te beïnvloeden? Een ander aandachtspunt is de uitbesteding van de pensioenuitvoering aan bedrijf AZL. Zij voeren de administratieve werkzaamheden uit, waaronder de uitkeringsbrieven. Ook die van de CDC-fondsen. De fondsen proberen zoveel mogelijk samen te communiceren met het

Verkiezingen Verantwoordingsorgaan

In maart 2018 worden er verkiezingen gehouden voor het Verantwoordingsorgaan. Daarin zitten dan vijf vertegenwoordigers van de gepensioneerden, drie namens de werknemers en twee namens de werkgevers. De verdeling van de zetels is gebaseerd op de verhouding tussen het aantal pensioengerechtigden en actieve deelnemers. De werknemers en de gepensioneerden hebben stemrecht, bij elkaar zo’n 36.000 mensen. Kandidaten dienen te voldoen aan een profielschets. Bij de start van het nieuwe VO volgen zij een opleiding. Onder leiding van Hans Kadiks is een commissie ingesteld die kandidaten vanuit VO-ING en VO-NN begeleidt. Voor meer info: zie de website.

Pensioenloket als één aanspreekpunt. En dan is er nog de aandacht voor het waarborgen van de hoge kwaliteit van het bestuursbureau.”

Hoe lang blijf je nog als voorzitter?

“Tot 1 juli 2018. Ik ga me als ex-NN’er herkiesbaar stellen als lid van het VO. Het VO kiest dan uit de leden zelf zijn voorzitter. Ik vind het belangrijk dat het VO kijkt naar alle belangen, inclusief die van de slapers. Ik weet nu hoe de hazen lopen en heb het hele spel leren spelen. Mede daarom zit ik ook in het huisartsenpensioenfonds; over en weer leer ik van beide fondsen.”

Wat breng je in?

“Ervaring en het elkaar stimuleren om tot betere besluiten en beoordelingen

te komen. Een rol in het VO brengt veel verantwoordelijkheid met zich mee. Dat vraagt om bezieling en motivatie om toe te voegen aan het VO. Want we moeten steeds in de gaten blijven houden hoe de verantwoordelijken functioneren.”

Je klinkt activistisch...

“Ik houd er wel van om het vuurtje op te stoken af en toe. Als het maar geen bosbranden worden. Ik vind het leuk om soms de boel op scherp te zetten. Ik was vroeger een bedeesd jongetje, van de Kreidler, niet van de Puch. Ik ben echt een kind van de jaren zestig, las ik laatst.”

(Ewald Wagenaar)

Oproep: kandidaten voor het Verantwoordingsorgaan PFI

Kandidaten voor de verkiezingen voor het Verantwoordingsorgaan van het Pensioenfonds ING (PFI) in 2018 kunnen zich nog tot 15 januari melden.

Alle (actieve) deelnemers en pensioengerechtigden met interesse zijn van harte uitgenodigd om zich kandidaat te stellen. In het kader van diversiteit geldt dit in het bijzonder voor jongere deelnemers en vrouwen. Op de website van het fonds staat een voorkeursprofiel, een aanmeldformulier en informatie over de procedure. Aanmelden kan op persoonlijke titel

of op voordracht van een belangenvereniging zoals de Verenigingen voor oudmedewerkers van ING Bank en NN Group. Kandidaten die op voordracht van de vereniging willen meedoen kunnen zich bij de selectiecommissie aanmelden. Zij geven zich dan op bij Hans de Bruin (secretaris van de Pensioencommissie) met daarbij toezending van het CV

en motivatie. De selectiecommissie, bestaande uit Hans Kadiks (voorzitter BOVOM), Wim Evers en Piet Welten (voorzitter respectievelijk lid van de Pensioencommissie), zal daarna contact met opnemen. De CV (w.o. leeftijd en dienstjaren) en motivatie ontvangt Hans de Bruin graag zo spoedig mogelijk op e-mail f2hbanjer40@gmail.com.

Commissie Sociaal Economische Belangen (SEB)

ONVZ helpt en inspireert bij een goed en gezond leven

ONVZ is een vereniging zonder winstoogmerk waar het belang van verzekerden voorop staat. De verzekeraar helpt en inspireert zijn leden bij een goed en een gezond leven. Uiteraard is ONVZ er voor wie ziek is en zorg nodig heeft, maar ook voor wie gezond is en dat wil blijven. Zo gaan ze ook volgend jaar door met hun zoektocht naar de vele geheimen van een gezond leven.

Vrije Keuze - ONVZ biedt uitsluitend restitutieverzekeringen. Met die vrije zorgkeuze kan ONVZ ook daadwerkelijk de beste zorg bieden met de beste specialist die bij iemands zorgvraag past. Uit onafhankelijk onderzoek van GfK blijkt dat ONVZ van alle verzekeraars het meest door verzekerden wordt vertrouwd.

Verzekerd van jezelf

De basis van een gezond leven en van een 'gezond' ziekteproces is dat je zeker bent van wat je doet. Dat je bewuste keuzes maakt waar je achter staat en dat je weet dat je er niet alleen voor staat. In goede en slechte gezondheid. ONVZ helpt daar graag bij, met verzekeringen die je zekerheid bieden in geval ziekte. Door je de handvatten te geven om op jouw manier bewust en zelfverzekerd met je gezondheid bezig te zijn. En met innovatieve tools waarmee de zorg meer wordt afgestemd op de persoonlijke situatie van de patiënt.

Innovatief - ONVZ neemt als innovatieve zorgverzekeraar haar verantwoor-

delijkheid op het gebied van preventie door innovaties te faciliteren en op te pakken. Enkele bestaande initiatieven versterken deze nieuwe faciliterende rol:

- **Project TOM** - Senioren willen langer zelfstandig blijven wonen. Vallen is daarbij voor hen een van de grootste problemen en risico's. ONVZ, VeiligheidNL, Nutricia, Philips en PostNL bundelen hun krachten en bieden met project TOM (Thuis Onbezorgd Mobiel) een bijzonder programma die de kans op vallen verkleint en de mobiliteit vergroot ter ondersteuning van 65-plussers die lang en gezond thuis willen blijven wonen. Project TOM combineert het vastleggen van bewegingsgedrag met speciale beweeg- en voedingsprogramma's.
- **DiaCare** - Mediq heeft samen met het Slingeland ziekenhuis DiaCare ontwikkeld. ONVZ ondersteunt dit initiatief. Mediq DiaCare is een zorgprogramma waarmee mensen met diabetes samen met hun diabetesbehandelaar hun zelfmanagement, de consulten, de contactmomenten op afstand en

de educatie beter kunnen inzetten met als doel meer kwaliteit van leven en betere gezondheidsuitkomsten. Het zorgprogramma is bedoeld voor alle mensen met diabetes en ziekenhuizen die de behandeling van diabetespatiënten willen optimaliseren.

- **Hartwacht** - Met Cardiologie Centra Nederland heeft ONVZ afspraken gemaakt over telemonitoring voor hartpatiënten. De cardiologen van Cardiologie Centra Nederland kunnen patiënten thuis monitoren op basis van metingen (gewicht, bloeddruk etc.) en vragenlijsten die door de patiënt thuis worden ingevuld. Dit is niet alleen heel patiëntvriendelijk omdat mensen veel vanuit huis kunnen meten en regelen, maar zorgt ook voor lagere zorgkosten.

Daarnaast zijn we dagelijks op zoek naar nieuwe initiatieven op het gebied van beweging, voeding, ontspanning, maatschappelijke betrokkenheid en contact.

Meer info op www.gidsingezondheid.nl en www.onvz.nl.

Zorg voor een naaste of bekende? Zilveren Kruis helpt

Uw gezondheid vinden wij belangrijk. VO-ING heeft met Zilveren Kruis goede afspraken gemaakt over een collectieve zorgverzekering. Ook op het gebied van mantelzorg denkt Zilveren Kruis met u mee en ondersteunt u waar nodig. Zo kunt u de Mantelzorgwegwijzer invullen of een Zorgcoach spreken. Daarnaast bieden we vanaf Aanvullend 2-sterren een Hulp bij mantelzorg vergoeding. En aantrekkelijke Zilverkorting op mantelzorgdiensten en -producten.

De Mantelzorgwegwijzer geeft u persoonlijk advies

Het regelen van mantelzorg kan de eerste keer soms best lastig zijn. Waar moet u beginnen? Welke ondersteuning is nodig voor uw situatie? Met de Mantelzorgwegwijzer krijgt u persoonlijk advies over uw mantelzorgsituatie.

de Zorgcoaches u meer vertellen over tijdelijke professionele ondersteuning. Of wat te doen bij tijdelijke afwezigheid van de mantelzorger. Daarbij ondersteunen de Zorgcoaches u met informatie over instructies, cursussen en coachingssessies. Want mantelzorg is maatwerk.

De Hulp bij mantelzorg vergoeding is breder inzetbaar

De vergoeding is per 2018 breder inzetbaar dan alleen voor vervangende mantelzorg. Dit biedt de mogelijkheid om de vergoeding in te zetten voor de ondersteuning die nodig is om de mantelzorgtaak vol te houden. Zoals tijdelijke professionele ondersteuning bij taken op het gebied van zorg, welzijn en financiën. Of vervangende mantelzorg bij tijdelijke afwezigheid van de mantelzorger. Maar ook informatie over instructies, cursussen en coachingssessies voor mantelzorgers. De Hulp bij mantelzorg vergoeding zet u in overleg met de Zorgcoach in.

Vanaf Aanvullend 2-sterren ontvangt u een vergoeding voor Hulp bij mantelzorg

- Aanvullend 2 sterren: maximaal €750 per persoon per jaar
- Aanvullend 3 sterren: maximaal €1.000 per persoon per jaar
- Aanvullend 4 sterren: maximaal €1.250 per persoon per jaar
- Extra Vitaal pakket: €250 per persoon per jaar, bovenop de vergoeding uit de Aanvullend 2, 3 of 4 sterren

Met de Mantelzorgwegwijzer krijgt u persoonlijk advies over uw mantelzorgsituatie.

Want elke situatie is anders. Na het invullen van een korte vragenlijst krijgt u advies dat u op weg helpt. Doe de Mantelzorgwegwijzer op www.zk.nl/mantelzorgwegwijzer.

Uw Zorgcoach helpt met het regelen van zorg

Wilt u liever iemand spreken? De Zorgcoach kijkt in overleg met u welke zorg nodig is. En welke ondersteuning daarop aansluit. Via één telefoontje krijgt u waardevolle tips, bijvoorbeeld over het verlichten van de zorgtaak. Ook kunnen

Bel voor advies van de Zorgcoach 071-751 00 98, op werkdagen van 8.00 tot 18.00 uur. Of bezoek de website [zk.nl/zorgcoach](http://www.zk.nl/zorgcoach).

Nieuw! U ontvangt Hulp bij mantelzorg

Bent u Aanvullend 2-, 3- of 4-sterren verzekerd? Dan vergoedt Zilveren Kruis in 2018 de kosten van noodzakelijke ondersteuning zodat u als mantelzorger niet uitvalt. Maar ook als u mantelzorg ontvangt, kunt u aanspraak maken op deze dekking.

Lees meer over mantelzorg op www.zk.nl/mantelzorg

Op onze website www.zk.nl/mantelzorg vindt u meer informatie over mantelzorg. Op de website vindt u tips, achtergrondinformatie en advies. Zo komt u alles te weten over het inrichten en uitvoeren van uw mantelzorgtaak. Ook kunt u uw ervaringen delen met andere mantelzorgers.

Zand erover...

1

“Vloeipapier: dik ongelijmd zacht papier dat vocht gemakkelijk opzuigt en daarom gebruikt wordt om inkschrift te drogen”, volgens Van Dale, groot woordenboek der Nederlandse taal.

2

1. Onderlegger met inkomstenbelastingtabel van de NMB uit 1926
2. Deviezenblad van NMB uit 1953
3. NMS-vloeiblad met spaarbusje uit 1931
4. Vloeibladkalender over spaarbrieven uit 1926
5. Kluisdeurreclame op vloeiblad van NMB uit 1930
6. NMS-vloeiblad met eekhoorn uit 1930

3

4

5

6

Vloeipapier werd gebruikt van ongeveer 1900 tot 1965 toen er werd geschreven met inkt en kroontjespen of vulpen. Voor die tijd strooide men fijn zand over de natte inkt om de overtollige inkt op te zuigen. Het was niet altijd praktisch, het zand moest namelijk weer terug in de zandpot. Inktstellen bevatten daarom twee flacons, een voor inkt en een voor zand. Het absorberende vloeiblad, gemaakt van papierafval, bood uitkomst.

Effectieve reclame Kleine cadeautjes spelen een belangrijke rol bij klantenwinning en klantenbinding. Het reclamevloeiblad werd een populair ‘weggevertje’. In 1920 maakt de Nederlandsche Middenstandsbank melding van het feit dat men bij scholen staat met met reclame bedrukte stukken gom, linialen en vloeibladen “en met rijke hand uitdeelt”. Algemeen bedrukte

vloeibladen blijken een handiger en effectiever reclamemiddel dan advertenties, meldt de Nederlandsche Middenstands Spaarbank in 1929. Bij iedere advertentie moest namelijk de naam van het filiaal of agentschap worden aangepast.

Soorten en maten Vloeibladen verschenen in alle soorten en maten. Hele kleine voor in de zakagenda en grotere voor op het bureau. Bedrukt met jaarkalenders, firmanaam, illustraties van kantoren of goede raad. Ook liet men jaarcijfers, verzekeringspremieoverzichten, inkomstenbelastingtabellen, rentepercentages, posttarieven of verhuisberichten afdrukken.

Graf Bluco Kantoren waren minder afhankelijk van weggevertjes. Men maakte vaak gebruik van vloeïrollen met een metalen of kunststof houder

en afscheurbaar vloeipapier. Bijvoorbeeld de “Graf Bluco” van de Duitse firma Blumberg & Co.

Ballpoint of balpen De uitvinding van de ballpoint, later gewoon balpen genoemd, in de jaren vijftig maakte het vloeiblad langzaam overbodig. Op scholen leerde men nog wel schrijven met inkt en kroontjespen, maar andere schrijfmiddelen kregen in de loop van de jaren zestig de overhand. Het vloeiblad is gereduceerd tot verzamelobject.

In de collectie van het Bedrijfshistorisch Archief bevinden zich meer dan 60 verschillende vloeiblader van rechtsvoorgangers van ING: Nederlandsche Middenstandsbank, Nederlandsche Middenstands Spaarbank en verschillende hypotheekbanken. (Bedrijfshistorisch Archief ING, bedrijfshistorisch.archief.ing@ing.nl)

Leden in Verbinding naar Bakkum

Ruim dertig oud-collega's kwamen 19 oktober samen in Huize Koningsbosch in Bakkum. Oud-ING'er Saskia Geraeds is sinds 2015 samen met haar echtgenoot de eigenaar van deze sfeervolle locatie. Het was de eerste bijeenkomst georganiseerd door de Commissie Leden in Verbinding. Na een welkomstdrankje werd de inleiding van de avond verzorgd door Joep de Jong.

Joep de Jong verdiept zich al jaren in de theorie van de Appreciative Inquiry (A.I.) en nam de aanwezigen mee in de beginselen ervan. A.I. is zowel een theorie en een filosofie, als een methode om veranderingsprocessen te faciliteren. Het centrale uitgangspunt is dat je organisaties bouwt op wat goed werkt in plaats van te fixeren op wat niet werkt. Doordat we zo gewend zijn te focussen op wat niet werkt, daarbij geholpen door traditionele probleemoplossende methoden, vergeten we vaak te kijken naar wat er wel goed gaat. A.I. stelt voor om de wereld, de ander en

jezelf in een organisatie te bezien vanuit de mogelijkheden die mensen met elkaar kunnen ontplooiën. Daar komt positieve energie bij vrij die gebruikt wordt voor het veranderingsproces. Deze gedachtegang kan je ook helpen bij het omgaan met veranderingen in je persoonlijke leven. Na de inleiding werd hierover in verschillende rondes en groepssamenstellingen volop gediscussieerd. Tijdens deze gespreksrondes werd ingegaan op hoe je omgaat met een grote verandering en je persoonlijke houding hierin. Zie je alleen maar wat je kwijt bent geraakt of lukt het

je ook om te zien wat je hebt bereikt? Naast het bieden van een interessante avond was het doel van de bijeenkomst ook om iedereen voldoende gelegenheid te geven te netwerken en indien mogelijk herinneringen op te halen met oude bekenden. Tijdens het diner werd hier dan ook enthousiast gebruik van gemaakt. Pas ver na negen uur verlieten de laatste gasten de sfeervolle locatie. De commissie Leden in Verbinding kijkt terug op een geslaagde avond in Bakkum.

(Tekst: Judith Barthel, foto: Joop Teunissen van Maanen)

Nieuwe leden

In de afgelopen periode zijn 67 oud-collega's lid geworden van de VO-ING. Hierbij worden zij van harte welkom geheten bij onze vereniging.

- Dhr. A.W. Bär, Odijk
- Dhr. P.J.A.M. van Bavel, Vlijmen
- Dhr. H. van den Berg, Rotterdam
- Mw. C.H.M. van den Berg-Hartog, Haarlem
- Dhr. J.A.H. Berkhout, Lengel
- Mw. W.M. van Bijsteren, Arnhem
- Mw. A.L.M. Boekema, Leiden
- Dhr. H. Bos, Hoofddorp
- Dhr. J.D. Brouwer, Amsterdam Zuidoost
- Mw. J.H.A. Buwalda-Wolters, Vianen
- Dhr. H.R. Donkel, Almere
- Dhr. E.D. Duffels, Maarssen
- Dhr. A. van Egmond, Maarssen
- Mw. H. Evertman, Amsterdam
- Dhr. G.P.H. van Geldorp, Limmen
- Dhr. W.E. van Gent, Hilversum
- Dhr. R.K. Goede, Heiloo
- Mw. I.H.M. Heemskerk, Aalsmeer
- Mw. J.C.M. Heijmans, Aalsmeer
- Dhr. J.M.W. Hekking, Bergen op Zoom
- Dhr. J. Helsloot, Mijdrecht
- Dhr. A. Hesseling, Groningen
- Dhr. J.A. Hofland, Heerhugowaard
- Dhr. J.E.C. Hoijtink, Raalte
- Dhr. R. Huls, Zwartsluis
- Dhr. H. Jeuring, Oosterhessdelen
- Dhr. P. de Jong, Delft
- Dhr. T.G. Kappert, Zeddum
- Dhr. R. C. Knoppel, Amsterdam
- Dhr. M.J. Kortekaas, Duiven
- Mw. H.J. Kuiper, Amstelveen
- Mw. A.I. Lageweg, Oentsjerk
- Dhr. P.J. van Leeuwen, Almere
- Dhr. R. van der Leij, Sappemeer
- Dhr. J.R.H.M. van Luyken, Hilversum
- Dhr. M.B.T. Mahler, Beuningen
- Dhr. J.M. van Meerkerk, Alblasserdam
- Mw. A.E.J. van der Molen-Baltus, Heiloo
- Dhr. J.H. Ninaber, Santpoort Noord
- Dhr. K.R. Olofsen, Landsmeer
- Dhr. A.S.P. den Ouden, Zaandam
- Mw. C.M.W. Pijnappel, Alphen aan den Rijn
- Mw. R. Ponse-van Nikkelen, Kuypert, Hellouw
- Dhr. W.F. Rethans, Dieren
- Dhr. J. Rodenburg, Veenendaal
- Dhr. A.J.G.M. Rouppe van der Voort, Bussum
- Dhr. J.A. Schagen, Rheden
- Dhr. P.M. Schavemaker, Castricum
- Dhr. P.J. Schekkerman, Hoorn
- Dhr. L.G. Schoor, Laag-Soeren
- Dhr. C. Schuitemaker, Assendelft
- Dhr. H. Smit, Leiden
- Dhr. M. Suur, Gouda
- Mw. J.M. Taling Rademaker, Hilversum
- Dhr. J.B.L.M. van Besouw, Edwe
- Dhr. Th. Verfüürt, Veenendaal
- Mw. J.P. Verloop-van Duijn, Bergschenhoek
- Dhr. P.F. Verschuren, Heemskerk
- Dhr. H. de Vries, Barendrecht
- Dhr. P.J.N. Vrijhoef, Weesp
- Dhr. Th.A.H.M. van Vuuren, Huissen
- Mw. L.J. de Waard, Vleuten
- Dhr. H.J. Wezenaar, Beusichem
- Dhr. R.R. Wijburg, Houten
- Dhr. L.I. de Wit, Haarlem
- Dhr. M.H.J. Witte, Eersel

In memoriam

De vereniging is voor haar mutaties in het ledenbestand afhankelijk van de informatie van de leden zelf. En in geval van overlijden van informatie hierover van de nabestaanden. Het komt voor dat we wél een overlijden doorkrijgen maar niet de overlijdensdatum. De volgende leden zijn ons in de achterliggende periode ontvallen.

- Mw. A.G. van Andel-Groenevelt, Hilversum
- Dhr. S. van Angeren, Aardenburg
- Dhr. G.J. Bomer (87), Amersfoort
- Mw. A. F. van Dun-Kok (80), Vlissingen
- Dhr. J.D.A. Edel van Twisk (72), Leeuwarden
- Dhr. H.D. van Gelder, Dordrecht
- Dhr. H.G. Hilhorst (82), Soest
- Dhr. F. M. Hoogendijk (93), Heemstede
- Dhr. O.J.F. Kardolus, Zoetermeer
- Dhr. A.H. Kuijlaars, Bodegraven
- Mw. T. Lootsma-Boon (76), Leeuwarden
- Dhr. E. van der Lubbe (76), Pijnacker
- Dhr. A. van der Woude (70), Dokkum

Wij wensen de nabestaanden veel kracht bij het verwerken van dit verlies.

De nieuwe wereld van schoffelen, hakken en wieden

Ben Nederstigt (67) is vrijwilliger op een zorgboerderij. Hij vertelt over het werk dat hij sinds maart 2017 twaalf uur per week doet op de Landyn, een biologische zorgboerderij in Zwaanshoek.

“Zwaanshoek is een dorpje in de Haarlemmermeer. Via mijn broer ben ik daar terecht gekomen. Ik had nog nooit op een boerderij gewerkt en er ging een compleet nieuwe wereld voor mij open. Ik had 40 jaar bij ING gewerkt, waarvan een groot aantal jaren als bedrijfsjournalist bij de afdeling Interne Communicatie. Na mijn vervroegde pensionering in 2007, kwam ik al snel bij de redactie van VSI Info terecht en werd later ook hoofdredacteur. Eind 2016 ben ik er mee gestopt en kreeg ruimte in mijn agenda om eindelijk vrijwilligerswerk te gaan doen. Die eerste dag op de Landyn kan ik me nog goed herinneren. Ik kreeg een rondleiding wat er allemaal werd verbouwd op het land en in de kas en maakte kennis met andere vrijwilligers en diverse zorgmedewerkers. Nooit bij stil gestaan wat er allemaal komt kijken voordat een biologisch product in de winkel ligt! Dat begint uiteraard met planten van zaden en daarna is het schoffelen, hakken, wieden, enz. Er wordt dus absoluut niet gespoten! Consequentie is dat het zeer arbeidsintensief is en er veel handmatig gewerkt moet worden. Ik vind het heerlijk om buiten te werken en eerlijke producten te zien groeien. De onderlinge sfeer tussen vrijwilligers, eigenaars en zorgmedewerkers is uitstekend en dat vind ik erg belangrijk. Dat werkt veel prettiger. Nu bijna twee jaar later ken ik het verschil tussen diverse aardappelsoorten, bonen, vergeten groentes en tussen een courgette en een aubergine. Op de woensdagochtend en de gehele donderdag ben ik altijd van de partij op deze unieke boerderij, die gevestigd is aan de Spieringweg 1228, 2136 LR Zwaanshoek. Het is zeker een bezoekje waard, omdat de producten in de eigen winkel worden verkocht. Wie meer wil weten over de boerderij kan dat vinden op www.delandyn.nl.”

Ken je ook een VO-ING-lid met een bijzondere hobby of verdienste? Laat het de redactie weten: info@vo-ing.nl.